

دیپلماسی علمی به عنوان شاخصی از قدرت نرم کشورها، به کاربرد علم برای پیشبرد اهداف دیپلماسی و البته به نقش دیپلماسی برای پیشبرد علم اطلاق می شود. آنچه که به دیپلماسی علمی و ضرورت توجه به آن اهمیت و جایگاه ویژه می بخشد، نقشی است که به عنوان یکی از چهار معیار اصلی در نظام رتبه بندی دانشگاه ها و مؤسسات تحقیقاتی معتبر بین المللی برای سنجش جایگاه علمی کشورها ایفا می کند.

به مسلمان های میانمار، مسائل مربوط به مسلمان های اروپا و حوادثی که در بعضی از کشورها [پیش آمده]؛ مثلاً حوادث پاریس را دنبال و بررسی کنند» (اخر داد ۱۳۹۸).

و در جایی دیگر ناظر بر هدف ایجابی و تهاجمی مذکور می فرمایند:
جبهه واحد ضد صهیونیستی و ضد آمریکایی در سطح دانشجویان جهان اسلام [تشکیل بدهید] [...] در فضای مجازی تماس بگیرید [...] کمپین های عمومی دنیای اسلامی تشکیل بدهید علیه تسلط آمریکا، از لحاظ ضدیت با سیاست های آمریکایی و سیاست های صهیونیستی. میلیون ها عضو وارد این مجموعه بشوند، وارد این جریان فکری بشوند و برایشان خوراک تهیه کنید [...] یک جمعیت عظیم دانشجویی در دنیای اسلام به وجود بیاورید» (۱۲ تیر ۱۳۹۵).
از مجموع بیانات امام و رهبر انقلاب می توان مهم ترین اهداف دیپلماسی علمی را در قالب نمودار زیر خلاصه کرد:

نتیجه گیری

۱. پیشبرد سیاست خارجی و منافع و امنیت ملی کشور در ابعاد مختلف به عوامل متعددی وابسته است که مهم ترین آن میزان قدرت آن کشور در ابعاد سخت و نرم در مقایسه با کشورهای دیگر است و اگر دستیابی به علم و ارتقای جایگاه علمی یک کشور را قدرت آفرین بدانیم، رشد و پیشرفت علمی یک کشور در پیشبرد سیاست خارجی کشورها پیشرانی اثرگذار محسوب خواهد شد.

۲. دیپلماسی علمی در متن گفتمانی آن، تعارضی با شاخص های مورد اجماع در نظامات رتبه بندی ندارد؛ اما ابتنای صرف بر آن شاخص ها، حتی در صورت ارتقای جایگاه علمی کشور، نه تنها اهداف مورد انتظار در برداشت گفتمانی از دیپلماسی علمی را محقق نمی کند، بلکه می تواند منشأ آسیب ها و انحرافات بعدی شود. به بیانی دیگر، همان گونه که نمی شود به رتبه بندی دانشگاه ها و نیز شاخص ها و استانداردهای علمی بین المللی برای ارتقای جایگاه علمی و قدرت نرم کشور بی اعتنا بود، توجه صرف به این شاخص ها و تنظیم نقشه راه فعالیت های بین المللی علمی صرفاً مبتنی بر این شاخص ها، در حرکت علمی کشور موجب بی تعادلی می شود.

۳. در معنای گفتمانی از دیپلماسی علمی، ارتباطات علمی بین المللی اعم از اعزام و تبادل دانشجو و استاد، فرصت مطالعاتی، همکاری های مشترک بین المللی و مانند این، بخشی از پازل جایگاه علمی و دیپلماسی و مرجعیت علمی است؛ لذا بی توجهی به بخش های دیگر این پازل و صرفاً تلاش برای افزایش کمی مبتنی بر این شاخص ها، حتماً چنین دستورکاری را از محتوای علمی می سازد. این نقد نه تنها درباره اعزام و ارتباطات میان دانشگاه ها موضوعیت